

Átírányított szakemberek társadalombiztosítása

JOGI
TANÁCSOK

J. F. szegedi olvasónk írja: 1965. előtt az iparból, mint szakember került egy vidéki termelőszövetkezetbe. A társadalombiztosítási rendelkezések szerint továbbra is megkapta azt a kedvezményt, amely az ipari dolgozókra vonatkozó szabályok szerint jár. Tavaly átlépett egy másik termelőszövetkezetbe, ahol továbbra is mint szakember dolgozik. Kérdés: mint termelőszövetkezeti tag, jogosult-e továbbra is a szakemberekre vonatkozó társadalombiztosításra?

A mezőgazdasági termelőszövetkezetbe átirányított szakemberek (elnökök) társadalombiztosítási jogállására külön jogszabályok vannak érvényben és az ipari vagy a mezőgazdasági termelőszövetkezeti biztosítás kérdését kizárólag csak ezek alapján lehet elbírálni.

A rendelkezések szerint különbséget kell tenni az 1965. január 1-e előtt hatósági intézkedéssel átirányított és ezt követően a Munka Törvénykönyve rendelkezései szerint áthelyezett szakemberek között.

Az 1965. január 1. előtt átirányított szakemberek és elnökök társadalombiztosítási helyzetét a 11/1963. (XI. 10.) F. M. számú rendelet jelenleg is érvényes 10. paragrafusa szabályozza. E rendelkezés szerint a termelőszövetkezetbe átirányított elnökök

és szakemberek — akkor is, ha tagok — megtarthatják korábbi ipari biztosításukat és e jogállásuk mindaddig fennmarad, amíg az átirányításkor kijelölt termelőszövetkezetben dolgoznak, vagy továbbírányítással kerülnek kedvezőtlen adottságú termelőszövetkezetbe.

A MEM Ertesítő 1971. évi 32. számában megjelent miniszteri közlemény értelmében a szakemberek és elnökök biztosítása akkor is

fennmarad, ha nem átirányítással, (minthogy az most már megszűnt), hanem a termelőszövetkezeti törvénynek megfelelően, átlépéssel kerülnek kedvezőtlen adottságú termelőszövetkezetbe. Olvasónk, ha a termelőszövetkezeti törvényben előírt átlépéssel került a jelenlegi termelőszövetkezetbe, akkor az ipari társadalombiztosítási kedvezményekre továbbra is jogosult.

Dr. V. M.

Kitermelik Szibéria szénkincsét

A krasznnojarszki vidéket gyakran nevezik Szibéria természeti csodájának. A föld alatti kincsház 600 kilométer hosszan húzódik a transzszibériai vasútvonal mentén, a szénmező szélessége 100 kilométer, helyenként még több is. Kolosszális a szénkészlet, a becslések szerint 1200 milliárd tonna. Külön előnye, hogy a földfelszínhez közel fekszik a szénmező, ezért külszíni fejtéssel is bányászható.

A kitermelés már megkezdődött, felépült két hatalmas

szénosztályozó. Itt a szén önköltsége egyötöde az országos átlagnak. A kitermelés lehetőségei gyakorlatilag korlátlanok, olyan fejtések nyithatók, amelyek évente másfélszer több szénat adhatnak, mint a jelenlegi teljes termelés.

A szén a szibériai energetikai rendszer erőműveiben használatos fel. Ezenkívül a vegyipar is hasznosíthatja, a tervek szerint gyanít, világítógázt, és egyéb termékeket fognak előállítani. (MTI)

Anyakönyvi hírek

Iren Margitnak Vilmos nevű gyermekük született.

Halálozás: Balogh József, Kovács József, Ancsányi István, Vass Imréné Zombori Rozália, Takács Imre, Kárl Andrásné Szórád Anna, Schád Józsefné Koppl Anna, Gubriczy János Jenő, Tari Mihályné Tandi Erzsébet, Várl Lénárdné Gémes Erzsébet, Faragó Kálmánné Savanya Viktória, Kovács Sándorné Schönfeld Matild, Szabó Mihály, Terhes Antalné Maczák Julianna, Takács Jánosné Bakos Etel, Jakab Gizella meghalt.

II. KERÜLET
Házasság: Horváth Pál és Szarvas Iona Mária, Kalmár Lajos és Szabó Iona, Laczkó István és Császár Gizella házasságot kötöttek.

Halálozás: Blazó Ferenc, Szklva Béláné Szőke Rózsa, Hecskó Péterné Kónya Viktória, Cene Jánosné Borbély Erzsébet, Tóth Mária, Szűts Istvánné Hajas Mária, Vári János meghalt.

III. KERÜLET
Házasság: Rényi Miklós és Györgyfalvi Györgyné, Rastás László István és Füzes Franciska házasságot kötöttek.

Születés: Szélpál Lajos Fe-

rencnek és Fehér Margitnak Zoltán Lajos, Kolompár Lászlónak és Kolompár Juliannának György, Korányi Jánosnak és Batki Máriának István László, Ördögh Ambrusnak és Posa Arankának Erika, Tóth Lászlónak és Bánfi Máriának László, Lázár István Lajosnak és Czondör Mária Magdolnának Mária, Barta Pálnak és Nagy Erzsébetnek Pál, Kulai Sándornak és Lankó Rozáliának Mária, Anikó, Fodor Istvánnak és Abrahám-Furús Erzsébetnek Edit Gyöngyi, Apró János Istvánnak és Lakatos Klárának Mária Gyöngyi, Babarcsi Lászlónak és Lovas Máriának Agnes, Lőszter Lászlónak és László Erzsébet Máriának Erzsébet, Melinda, Rziha Imrénék és Szirovica Juliannának Mónica, Gémes Lajosnak és Polnyák Galinának Róbert, dr. Wellington Godwinnek és Szerdahelyi Veronikának Linda Aknye, Hódi Sándornak és Lajkó Gizellának Sándor, Sebők Szilveszternek és Bálint Irennek László József, Bodor Lajosnak és Török Józsefnak Lajos, Csehok József Gyulának és Petrovics Aranka Jolánnak Csaba Kálmán, Dobó Ferencnek és Abraham-Furús Veronikának Gyöngyi, Simai Zoltán Józsefnak és Dikász Máriának Zita, Simai Zoltán Józsefnak és Dikász Máriának Gábor, Tóth Józsefnak és Czapo Jolánnak Jolán nevű gyermekek születtek.

Halálozás: Harangozó Sándorné Karlovitz Iona, Ludányi János, Jójárt Mária, Horváth János, Magda István, Magassy Elek, Bernáth Mátyás, Bíró János, Mármaros István, Szél Iona, dr. Dezső Gyula, Németh Lajos, Zsiga Ferencné Gál Rozália, Kurucz István, Nagy-Bata Miklós meghalt.

BERCZELI A. KÁROLY

Hullámsír

95.

A bemutatónak nagy sikere volt, a közönség állva tapsolt sokáig az előadás végén a függöny előtt egyenként s csoportosan megjelenő színészeknek. Még a szakmabéliek is az újságírók is jól elszórakoztak, s el kellett ismerniük, hogy Aradi Gerő érti a dolgot, jó a társulata, s valóban, mindent elkövet, hogy műsorát változatossá, sőt színvonalassá tegye, hiszen ebben az évadban már bemutatja a *Lear királyt* is, de színre került a *Sárga csikó*, és az új Csepregy-darab is, a *Piros bugyellár*. De nem hanyagolta el a hazafias színműveket sem, s a régi mellett legutóbb *Az utolsó nemzetőr*t tűzte ki, mint Rónaszéki jutalomjátékát.

Még Mikszáth is megbékélt vele, s mikor az előadás után újságírók és színészek bevonultak a Hungáriába, hogy megünnepeljék szokás szerint a sikeres bemutatót, ő — akárcsak Nagy Sándor, a konkurrens lap szerkesztője — félrevonult egy kis asztalkához, s gyorsan megírta a kritikát. Mire az inasgyerek a nyomdából megérkezett, hogy sietve elvigye a cikket, ő már

A KB-határozat végrehajtásához tartozik:

A zenei nevelés fontosságáról és szegedi eredményeiről

Az MSZMP Központi Bizottsága június 15-i határozatának megjelenése óta tapasztalhatjuk, hogy a közvéleményt legjobban a tanulók túlterhelésének kérdése foglalkoztatja. Aczél György elvtárs ezzel kapcsolatban azt mondotta: „könnyebb erről általánosságban beszélni, elveket kimondani, mint az ismeretek csökkentéséről a gyakorlatban valamit tenni!”

Ismeretes, hogy oktatásügyünkben — de a világ minden táján így van — feszültségekkel, ellentmondásokkal is találkozunk. Nem azért, mert valamit elrontottunk, hanem azért, mert a társadalom élete bonyolultabbá válik, és egyre nehezebb feladat az igényeket jól kielégíteni. Vitáznak azon is, hogy a tanulók túlterhelésének csökkentésével a zenei nevelésnek nagyobb szerepe legyen-e vagy éppen a zenei nevelés visszafejlesztésével is a túlterhelést csökkentjük?

A zene fakultatív tárgy. A tananyagcsökkentést nyilvánvaló, hogy a kötelező tárgyak anyagánál kell végrehajtani. A megnőtt szabad idő felhasználása azonban nem egyszerűen tétlenkedést jelent, hanem ha funkciójának meg akar felelni, akkor kulturális tartalmakkal kell kitölteni. S itt a zenevel való élésnek, a zene hallgatásának vagy éppen az aktív zenélésnek nagy szerepe van.

A zenei nevelés része partunk és államunk művelődéspolitikájának. Itt is azok a célok, eszmék és eszmények vezetnek — bennünket, amelyeket művelődésügyi törekvéseinkben általában. Tehát: a műveltség általános és tételének szándéka, a műveltség javakból való részesedés lehetőségének szélesítése. Jelszószerűen a nagy mester, Kodály Zoltán mondta: „Legyen a zene mindenkié!”

A jelmondat szellemében elvi határozatok és intézkedések történtek a közelmúltban is; a falvak és községek fiataljait, a városokban működő szakmunkásképző intézetek tanulóit, a városzteleken lakó kisdíjakokat be kell vonni a zeneoktatás hálójába. Ezzel kapcsolatban feladatokat a szervezett végző pedagógusoknak, hogy a tanulók 6—10 évesnél ne legyenek idősebbek, mert csak ekkor lehet eredményes az oktatás.

Nagy gondja e területnek a szakember-utánpótlás. Iskolákban kevés a képesítéssel rendelkező tanár, zenekaroknál is állandóan felvé-

telt hirdetnek hiányzó muzsikuskor pótlására. Meg kell állapítanunk, hogy igen munkaigényes, hosszú szakmai képzés eredményeként éri el a fiatal (13—15 év), hogy végbizonnyítványt szerezzon, amivel taníthat, vagy beülhet játszani zenekarba. Ezt a hosszú képzési időt kevesen vállalják. Iskolánk, a szegedi Liszt Ferenc zeneiskola évről évre teljesíti a beiskolázási feladatait, ez év-

ben is 12 továbbtanuló növendéket adott át a zeneművészeti szakközépiskolának. A zenei oktatás további szélesítésével megoldódik a szakember-utánpótlás kérdése is.

Megalapozott az a meggyőződésünk, hogy a zenei nevelés hazánkban tovább fog fejlődni.

Stanics Béla,
a Liszt Ferenc zeneiskola igazgatója

Ásványok a szervezetben

Bizonyos ásványok jelenlétét a szervezetben be- töltött szerepét már évszázadokkal, sőt évezredekkel ezelőtt felfedezték. A vashiány és a vészerősség közötti összefüggés, valamint a foszfor és a kalcium csontterelősi- hatását már az ókorban is ismerték. Vasszeggel szürkált almát, a porrá tört tojáshejait több száz év óta népi gyógyszernek is használták.

A legutóbbi kutatások azonban bebizonyították, hogy nemcsak a fontos ásványok mennyisége határozza meg a szervezet állapotát, hanem döntő enny a magnézium viszonyított aránya is. A tudományos vizsgálatok szerint egészen más az igénye a fiatal, és más az idős szervezetnek. A legszembetűnőbb, hogy a fehérrét gyorsabban termelő fiatal, fejlődő szervezetben nagyobb a kénigény. Amíg egy felnőtté a nitrogén és kén aránya 14:1, addig a gyermeknél 2,5:1. Az idősebb korra jellemző, hogy ha a szervezet kálium vagy magnézium tartalma csökken, úgy hirtelen emelkedik a vérnyomás. Amennyiben azonban 1:1 az arány, megtartja a vérnyomás normális egyensúlyát. Ugyanakkor, ha a kálium és a magnézium mennyiségét arányosan növelik, vérnyomáscsökkenés érhető el. A nálunk népbe- tegségnak számító magas vérnyomás a nátriumtöbblettel magyarázható. Megtá- lálták az idegrendszert ingerlő- lékenységét befolyásoló ásványokat is, s a tapasztalatok szerint, ha a kálium, foszfor és a szénasav mennyiségét növeljük, úgy emelkedik a szervezet idegi ingerlő- lékenysége, ugyanakkor a kalcium, magnézium mennyiségemelés csökkenti az

ingerlő- lékenységet. A két ve- gyületcsoport helyes aránya gondoskodik a szervezet egyensúlyáról.

A kutatásokra építve szer- te a világon megkezdtek azon magas ásványtartalmú tápszerek gyártását, amelyekkel részben a fiatalok fejlődési rendellenességeit, majd pedig az idősebb kori zavarokat megelőzhetik. Ezen tápok egy főre eső mennyisége a fejlett ipari államokban már meghaladja az öt kilót, ugyanakkor nálunk még csak 50 gramm. Az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár az új körmendi üzemével pótolja majd ezt a hiányt, s a tervek szerint a gyermekek és az idősebbek is részesülnek majd az új termékekből.

Úszó laboratórium

A gdyniai Tengeri Halá- szati Intézetnek átadták a gdanski Lenin Hajógyárban épült első tudományos kutatóhajót. Ez a nagy hatótávolságú, a maga nemében egyedülálló úszó laboratórium a tengeri halászat számára számos óceáni kutató- tást végez a meteorológia, az ichtológia, a tengeri biológia, a halfeldolgozás, a víz- ben való haltartás és hűtés területén; a hajók üzemelte- tése szempontjából pedig vizsgálni fogja a korrózió, a rezgések és a zaj hatását. Feladata lesz a halászati fel- derítés is.

A kutatóhajó a FAO véd- nöksége alatt épült, a kutató- sások eredményeit tehát az ENSZ-nek és a szervezete is hasznosítja.

A kutatóhajón 26 labora- tórium működik.

lobogtatta is feléje a kész kutyanyelvet, aztán odaült a társasághoz.

— Megdicsértem őket — jelentette ki. — Me- zeyt és Somogyit külön kiemeltém. Ez utóbbit mint ügyes rendezőt.

— És Fánikát? — kérdezte kíváncsian, de fe- nyegető szemvillogtatásokkal Csecse János.

— Persze őt is, Saroltával együtt, de Fániká- ról megírtam, hogy sok időt fecsérrel el hozzá- nemértó civilek társaságában, s ez akadályozza fejlődését — gúnyolódott kajánul az író.

— Szóval titokban te is csapod neki a szelet?

— „vette a lapot” a másik. — Mingyárt feltűnt, mert újabban kezd rondán, palócosan beszélni.

— Szerintem inkább svábosan hangsúlyoz, s ez a Felmayer-cégnél ragadt rá — válaszolt Mikszáth villámgyorsan.

De ekkor már mindenki nevetett, tudták, hogy Mikszáth és Csecse János sülve-főve együtt vannak, s jó barátoknak tekinthetők. Ez persze nem volt irodalmi kapcsolat, mert Csecse János, bár időnként igénybe vette apja szép könyvtárát, s talán olvasgatott is, nem sokat törődött a „kitalált mesékkel”, s a regényeket semmivel sem becsülte többre, mint a kártyá- zást, a biliárdozást vagy egyéb szórakoztató idő- töltést, de mégis vonzódt a bohém társaság- hoz, s csak közöttük érezte igazán jól magát. Titokban talán imponált is neki, hogy ő a mű- vészekkel jár együtt, s velük darvadozik a vá- ros különböző hangulatú kocsmáiban, de azt azért rangján alulnak tartotta, hogy kivételes képességükért meg meg is esedálja őket. Mikor Mikszáthnak megjelent egy könyve, s megmu- tatta neki iddoggálás közben, Csecse János vállat

vont s csak ennyit mondott: „Nem is tudtam, hogy te írni is szoktál.”

A színészek külön asztalnál telepedtek le a Színügy-egylet tagjaival, s Csecse János már fészkelődött is, hogy átüljön közéjük, annál is inkább, mert Enyedi Lukács, miután megtá- gyalták az előadás hibáit is, másra terelte a szót, mégpedig társadalmi és pénzügyi kérdé- sekre, s ezek a mecénás hajlamú ifjút egyálta- lán nem érdekelték. De meg ítetgett neki Marinkich, sőt az ünnepelt kis Fánika is nyúj- tottatta a nyakát sértődötten, hogy a nagy siker után az ő lovagja nem az ő társaságában tar- tozkodik. Bocsánatot kért tehát a sajtó képvise- lőitől s átment a másik asztalhoz, ahol már nagyban folyt a terefe, a veszés, de meg az ivás is, s Gyula, a pincér, nem győzte hordani a bort meg a sört, hogy kielégítse kedvenc ven- dégeit. De arca elkomorult s a gyilkosság leg- különbözöb módokozatál özőnlötték el az agyát, amikor látta, hogy Csecse János most már min- den teketória nélkül az ő kis Fánikája mellé ül, csókolgatja a kezét, aztán az egész szintársulat egészségére emeli poharát. — Talán — is Sa- roltát kellene szeretnem — gondolta — dogta- lan pincér, s elhatározta, hogy Langl Viktor karmesternél jelenkezik s enekelni tanul. Esz- revétlenül egy-két tiszta hangot ki is eresztett a torkán, mintha magának dúdolna. Csak Róna- széki hallotta meg s jökdéjvén harsogta:

— Csak rajta, Gyula, éppen ilyen jóvágású bonvivánra volna szükségünk.

Gyula lángvörös lett, s zavarában kisetett a konyhába.

(Folytatjuk.)